

Sundsvalls kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Höglundaskolan årskurserna 4–9
i Sundsvalls kommun

Tillsyn i Höglundaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sundsvalls kommun under hösten 2015. Höglundaskolan besöktes av Skolinspektionen den 3 och 4 november 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Årskurs 9

Skolverkets officiella statistik för år 2015 (SIRIS) visar att 62 procent av eleverna i årskurs 9 uppnådde kunskapskraven i samtliga ämnen, vilket kan jämföras med andelen i riket som var 77 procent. Cirka en tredjedel av eleverna uppnådde inte kunskapskraven i två eller flera ämnen. Andelen elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram var 76 procent på Höglundaskolan, medan motsvarande andel i riket var 86 procent. Det genomsnittliga meritvärdet var 208,0 för Höglundaskolans elever och 224,7 för elever i riket. Lägst resultat uppnådde skolan i ämnena fysik, historia och svenska som andraspråk. Sett till en sjuårsperiod har Höglundaskolan konstant lägre kunskapsresultat i förhållande till riket, och en betydligt högre andel elever som inte når kunskapskraven i två eller flera ämnen.

År 2015 uppnådde 74 procent av flickorna på Höglundaskolan kunskapsresultaten i samtliga ämnen, 87 procent var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och deras genomsnittliga meritvärde var 233,5. Dessa resultat kan jämföras med motsvarande resultat för flickor i riket där 80 procent nådde kunskapskraven i alla ämnen, 87 procent var behöriga till ett yrkesprogram och det genomsnittliga meritvärdet var 238. Kunskapsresultaten för flickor på Höglundaskolan var dock betydligt högre detta år än föregående läsår då det genomsnittliga meritvärdet var 188,1.

Pojkarna på Höglundaskolan nådde samma år låga resultat i förhållande till riket och även lägre resultat än föregående år. 49 procent av dem nådde kunskapskraven i samtliga ämnen, vilket kan jämföras med motsvarande andel i riket som var 74 procent. 64 procent var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, och motsvarande andel i riket var 84 procent. Det genomsnittliga meritvärdet var 179,7 vilket är nästan 54 poäng lägre än flickornas, och 32,4 poäng lägre än det genomsnittliga meritvärdet för pojkar i riket, som var 212,1.

Av de 120 eleverna i årskurs 9 på Höglundaskolan var det samma år 27 procent som hade utländsk bakgrund, vilket är något högre än motsvarande andel i riket som var 23 procent. På Höglundaskolan var cirka två tredjedelar av dessa

elever födda utomlands, medan närmare hälften av andelen i riket utgjordes av elever med utländsk bakgrund födda i Sverige.

Även sett till kunskapsresultat exkluderat nyinvandrade elever har dock Höglundaskolans elever låga resultat i förhållande till riket. Av eleverna med svensk bakgrund nådde 68 procent kunskapskraven i samtliga ämnen och 84 procent behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram. Motsvarande andel i riket är 80 respektive 89 procent. I Skolverkets statistikdatabas SALSA framgår att Höglundaskolan år 2014 och under längre tidsperiod än tio år tillbaka nått lägre kunskapsresultat än vad som kan förväntas med hänsyn taget till bakgrundsfaktorer så som kön, föräldrars utbildningsnivå och svensk/utländsk bakgrund.

I SIRIS återfinns resultat av de obligatoriska nationella ämnesproven som genomfördes på Höglundaskolan läsåret 2013/14, det vill säga ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, engelska, fysik och samhällskunskap. Dessa visar att en stor andel av eleverna på Höglundaskolan inte genomfört proven varför jämförelser är vanskliga att göra. Den förklaring skolan ger till varför inte alla elever genomför de obligatoriska nationella ämnesproven är att de nyanlända eleverna inte bedöms ha möjlighet att klara proven och därför inte genomför dem. Jämförelser mellan provresultatet och betygresultatet visar i övrigt på överensstämmelse i jämförelse med motsvarande resultaten i riket.

Årskurs 6

Skolverkets officiella statistik för år 2015 (SIRIS) visar att samtliga eller näst intill samtliga elever uppnått kunskapskraven i alla ämnen utom i ämnena geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap där denna andel var mellan 76 och 86 procent samt ämnena fysik, kemi där mellan 87 och 91 procent av eleverna uppnått kunskapskraven. Detta kan jämföras med motsvarande andel elever i riket som uppnått kunskapskraven i dessa ämnen som var cirka 94 - 95 procent. Genomsnittlig betygspoäng för flickor respektive pojkar var på Höglundaskolan 12,2 respektive 12,0. Motsvarande siffra i riket var 13,5 och 12,7. Flickor på Höglundaskolan nådde ett högre genomsnittligt betygspoäng jämfört med flickor i riket i ämnena hem och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik, slöjd och svenska. Pojkar på Höglundaskolan nådde ett högre genomsnittligt betygspoäng jämfört med pojkar i riket i ämnena bild, hem och konsumentkunskap, idrott och hälsa, slöjd och svenska.

Resultaten av de obligatoriska nationella ämnesproven i ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, engelska, fysik och historia i årskurs 6 läsåret 2012/13 visade att cirka 100 procent av eleverna uppnådde provbetyg A-E i ämnena svenska och fysik. I ämnet engelska var motsvarande siffra 91

procent, i ämnet matematik 90 procent och i ämnet historia 70 procent. Statistik för läsåret 2013/14 avseende Höglundaskolan saknas i SIRIS.

Trygghet och studiero

Höglundaskolans kvalitetsrapport för 2014/2015 framgår att skolan genomfört en elevenkät som visar att 88 procent av eleverna i årskurserna 4–5 och 87 procent av eleverna i årskurserna 6–9 känner sig trygga i skolan. Skolans analys är att de behöver arbeta mer med gruppstärkande aktiviteter, se över rastvaktsystemet och se till att Likabehandlingsplanen blir ett levande dokument.

I den skolenkät Skolinspektionen genomförde inför tillsynsbesöket uppgav totalt sett 83 procent av de svarande eleverna i årskurs 9 att de kände sig helt och hållet/delvis trygga på skolan. Motsvarande siffra för eleverna i årskurs 5 var 93 procent. Samtidigt svarar 13 procent av eleverna i årskurs 5 (9 elever) att det finns andra elever som de är rädda för. 55 procent av de äldre eleverna svarar att de helt och hållet/delvis håller med om att deras skola arbetar aktivt för att förhindra kränkande behandling. 92 procent av de yngre eleverna svarar att de vuxna på skolan reagerar om de får reda på att någon varit elak mot en elev.

I den enkät som riktades till lärare för yngre elever gjordes en lägre värdering av arbetet med elevernas trygghet och mot kränkningar i förhållande till svarsresultatet för samtliga kommuner. På grund av för få svarande finns det inte något enkätresultat för personal för de äldre eleverna på Höglundaskolan.

I Skolinspektionens intervjuer med skolläda, personal och elever i årskurserna 6 och 9 framkommer att stämningen på skolan upplevs trygg och respektfull och att trivseln är hög bland både elever och personal.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-10-31
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-10-31
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen visar att Höglundaskolan har låga kunskapsresultat i förhållande till riket men i samtliga intervjuer framkommer att skolan arbetar för att få till en förändring genom en rad av utvecklingsinsatser. Höglundaskolan måste i det fortsatta utvecklingsarbetet se till att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen. Läsåret 2014/15 har endast 62 procent av eleverna lägst uppnått kunskapskraven för godkänt i samtliga ämnen. Så hög andel som en tredjedel av eleverna har inte uppnått godkänd nivå i två, flera eller alla ämnen. Skillnaderna mellan pojkars och flickors resultat är stora, hela 54 poäng. Skolan har en stor andel nyanlända elever och över en femtedel av eleverna läser svenska som andra språk. Skolan behöver fortsätta att analysera hur de ska utveckla undervisningen så att alla elevers förutsättningar att nå kunskapskraven i de olika ämnena ökar.

Vid tillsynen framkommer att rektorerna tillsammans med personalen ser till att uppföljning och utveckling av verksamheten sker kontinuerligt. Rektorn har gett förutsättningar för att utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte

mellan lärarna på skolan och i skolområdet. Skolans personal har sett till att skapa rutiner kring utbildningens verksamhet och ser till att de följs. Skolans personal har analyserat kunskapsresultat och värdegrundsarbetet och tagit fram utvecklingsområden och konkreta åtgärder för att förbättra verksamheten och öka måluppfyllelsen. Exempelvis deltar Höglundaskolan i PRIO-projekt med Sveriges kommuner och landsting, SKL, som beskrivs som mycket framgångsrikt. I ämnesarbetslagen följs kunskapsresultat upp, analyseras och kopplas till åtgärder för utveckling på ämnesnivå.

Ett viktigt led i att öka måluppfyllelsen är att särskilt stöd ges i den omfattning och på det sätt eleverna behöver och har rätt till. Av tillsynen framgår att Höglundaskolan har många elever i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. Skolans arbete med att utreda, ge och dokumentera elevers behov av extra anpassningar och särskilt stöd behöver förbättras som ett led i arbetet med att öka måluppfyllelsen. I detta ingår att säkerställa att de elever som är i behov av insatser får stöd på det sätt och i den omfattning som behövs. De insatser som vidtas behöver utvärderas med täta intervall för att se om de ger avsedd effekt. Om inte måste andra insatser prövas. Allt för att inte värdefull tid ska gå till spillo för eleven. Detta gäller inte minst de nyanlända eleverna. I det sammanhanget behöver skolan inventera sina möjligheter att erbjuda extra anpassningar/särskilt stöd för att möta de behov som finns hos de enskilda eleverna samt i de fall kompetenser, tid eller material saknas prioritera detta.

Såväl elever som personal uttrycker i intervjuer att stämningen vid skolan är god och att det finns en beredskap att agera om incidenter inträffar. Skolans plan mot kränkande behandling måste dock utvecklas för att uppfylla författningarnas krav. Planen ska återspegla förhållandena i verksamheten och en kartläggning behöver ligga till grund bedömningen av vilka konkreta insatser som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling under det kommande året. Vidare ska en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Tillgång till studiehandledning på modersmål och dess konsekvenser hanteras i huvudmannabeslutet avseende grundskola, diarienummer 43-2015:4561.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sundsvalls kommun att senast den 31 oktober 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen. Redovisning skickas till adress skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sundsvalls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8–12 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Huvudmannen får avhjälpa bristerna på annat sätt om det är möjligt.

- Se till att elever som behöver det får särskilt stöd.

Motivering till bedömning av brist

Om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta enligt skollagen anmälas till rektorn. Detsamma gäller även om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn, och om utredningen av elevens behov visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Det särskilda stödet ska i första hand ske inom den elevgrupp som eleven tillhör.

En elev är i behov av särskilt stöd om hon eller han, trots att skolan gjort extra anpassningar, inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan även handla om att en elev har andra svårigheter i sin skolsituation vilka på sikt kan leda till att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan till exempel vara fallet om eleven har en fysisk eller psykisk funktionsnedsättning som ger upphov till ett behov av betydande stöd, vilket inte kan tillgodoses inom ramen för den ordinarie undervisningen. En elev kan även vara i behov av särskilt stöd om skolan har uppmärksammat att hon eller han har varit frånvarande vid upprepade tillfällen, eller under så lång tid, att det har påverkat prestationerna i flera ämnen. (Skolverkets allmänna råd om Arbete med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram. Kommentarer s. 24)

Enligt skolledningen, lärarna och elevhälsoteamet finns det många elever på Höglundaskolan som är i behov av extra anpassningar och särskilt stöd. De olika arbetslagen arbetar för att hitta sätt att anpassa undervisningen för dessa elever inom klassens ram. Elevhälsans två speciallärare finns med i de respektive arbetslagen enligt ett rullande schema för att diskutera och komma fram till lämpliga anpassningar. I intervju med representanter från elevhälsan framkommer att skolan har blivit bättre på extra anpassningar, men att det

särskilda stödet inte fungerar. De uppger att många icke godkända betyg bland annat beror på att det behövs mer resurser till stödinsatser vilket leder till att de i dagsläget måste prioritera de "svåraste" fallen och att det därför finns elever som inte får det särskilda stöd de behöver. En annan anledning till att elever saknar godkända betyg uppges vara hög frånvaro, något som i sig är en indikator på att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. Det finns också en risk att särskilda stödinsatser fördröjs eftersom det finns vissa brister i hur skolan dokumenterar de extra anpassningar som görs.

I intervjuer med personal och elevhälsa framkommer att om de extra anpassningar som görs inte fungerar gör ämneslärare och mentor en anmälan till rektorn, utredningar görs och rektorn fattar beslut om det ska bli åtgärdsprogram eller inte. Lärare och elevhälsa uppger dock att i och med den nya lagstiftningen och kommunens nya direktiv kring extra anpassningar och särskilt stöd har det blivit mer otydligt vad som gäller avseende särskilt stöd och upprättande av åtgärdsprogram. Kommunens nya direktiv uppges bland annat ha inneburit att utredningarna blivit mer omfattande och tar lång tid, vilket i sin tur innebär att elever i behov av särskilt stöd får vänta. Även synen på vad som är extra anpassning och vad som är särskilt stöd ser olika ut hos skolläda, lärare och elevhälsa och kan innebära att elever inte får det särskilda stöd de behöver. Synpunkter framförs om att de inte "pratar samma språk". Skolan har tillsatt en utvecklingsgrupp för att se över skolans rutiner angående särskilt stöd för att få det att fungera bättre.

Även i Höglundaskolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete, "Kvalitetsrapport för grundskolan 2014/2015", framgår det av skolans analys att *"Behov av mer personal som kan jobba med våra elever i behov av särskilt stöd har under året tydliggjorts och med tanke på skolans storlek kan man förvänta sig att mer stödresurs ska finnas"*. I Kvalitetsrapporten och i intervjuer anges vidare att skolan har en stor andel elever med annat modersmål än svenska vilket innebär att behovet av stöd för introduktion av nyanlända elever och svenska som andraspråks undervisning är stort.

I den dokumentation som rektorn skickat in till Skolinspektionen inför tillsyn uppger rektorn att det under de senaste sex månaderna varit fem elever som fått särskilt stöd varav alla fem elever haft anpassad studiegång i årskurserna 7–9. Skolinspektionen kan samtidigt konstatera att antalet F som sattes i betyg för samma årskurser vårterminen 2015 var över 700 stycken. Mängden icke godkända betyg indikerar att skolans arbete med särskilt stöd inte fungerar i praktiken. Det talar för att det finns elever som inte får det stöd som de har rätt till, vilket också framkommer i intervjuer med skolläda och personal vid skolan.

Skolinspektionen bedömer att Höglundaskolan måste se till att elevers behov av särskilt stöd tillgodoses. Som ett led i detta arbete behöver skolan även se över sina rutiner för dokumentation av extra anpassningar. Om en elev efter en tid med extra anpassningar fortfarande inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås är det viktigt att de extra anpassningarna intensifieras och anpassas ytterligare utifrån elevens behov. Är stödinsatsen trots detta inte tillräcklig ska lärare eller övrig skolpersonal göra en anmälan av elevens eventuella behov av särskilt stöd till rektorn som ska fatta beslut om eleven är i behov av särskilt stöd och om åtgärdsprogram ska upprättas. I sammanhanget är det också viktigt att se över tillgången på särskilt stöd och inventera vilka kompetenser som behövs. Detta som ett led i att säkerställa att elever får det stöd de behöver och kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sundsvalls kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Huvudmannen får avhjälpa bristerna på annat sätt om det är möjligt.

- Som ett led i skolans målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling, se till att planen mot kränkande behandling motsvarar skollagens krav genom att den innehåller:

- a) En tydlig redogörelse för hur föregående års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts.
- b) En redogörelse för vilka konkreta och utvärderingsbara åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under året utifrån skolans kartläggning.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Vidare ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:10) framgår att huvudmannen bör se till att varje verksamhet regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetssätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkande behandling. I det förebyggande arbetet bör ingå att regelbundet kartlägga elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningen bör analyseras för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. I samband med analysen bör även tidigare insatser för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling utvärderas. Utifrån de identifierade riskerna bör skolan formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet samt planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp. Vidare bör skolan bestämma vem som ansvarar för respektive insats, samt se till att eleverna är delaktiga i kartläggning och i analysen av resultaten och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.

Skolinspektionen har tagit del av den gemensamma plan mot kränkande behandling som Höglundaskolan har tillsammans med Höglundaskolans grundsärskola. Planen benämns "Höglundaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling" och gäller för läsåret 2015/16. Skolinspektionen konstaterar att planen är allmänt hållen och beskriver vad som har gjorts och görs. Det kan handla om att det finns kamratstödare i varje klass, att det finns rastvärdar ute på rasterna, att skolan har regler och att skolans

nolltoleransgrupp träffas några gånger per termin. Det beskrivs vidare att skolan har ett samarbete med polisen och att de haft föreläsningar och temadagar kring nätmobbning. Det framgår även att personalen läst pedagogisk litteratur som de ska använda sig av i samtal med elever. Den innehåller dock inte vilka slutsatser som dragits av tidigare utvärdering av planen eller av de kartläggningar som genomförs av situationen på skolan annat än att *"Vi har identifierat otrygga platser på skolgården och inne i skolan och försökt att på olika sätt åtgärda för att öka tryggheten"*. Vilka otrygga platser de identifierat och vilka åtgärder de vidtagit framgår inte.

Planen innehåller också definitioner av olika begrepp som kränkande behandling, trakasserier och diskriminering samt diskrimineringsgrunder. Vidare finns i planen information om rutiner i akuta situationer och rutiner för Nolltoleranssteamets arbete. Där anges vilka rutiner som personalen ska följa vid akuta situationer och fall av kränkande behandling.

En plan mot kränkande behandling kan i flera delar vara gemensam för grundskolan och grundsärskolan, men varje verksamhet måste utifrån en aktuell kartläggning beskriva de åtgärder som ska vidtas för att förebygga kränkande behandling. Åtgärderna ska utgå från de särskilda förutsättningar som finns i respektive verksamhet och de eventuella risker för kränkningar som kan finnas där och det faktum att elevgrupper, personal och verksamheternas uppdrag är olika.

Tillsynen visar att de särskilda förutsättningar som råder vid Höglundaskolan olika verksamheter och de risker för kränkningar som kan finnas inte framgår av den gemensamma planen vid Höglundaskolan. Det saknas konkreta beskrivningar av vilka insatser som behöver genomföras och följas upp under året. Redogörelser av hur föregående års planerade åtgärder genomförts saknas också.

Skolinspektionen bedömer att rektorn måste se till att skolans plan mot kränkande behandling åtgärdas. Skolan måste dra slutsatser av den kartläggning av den aktuella situationen för skolans elever som görs samt följa upp och utvärdera förra årets insatser. Detta för att kunna identifiera de områden som ska vara föremål för kommande års åtgärder i syfte att skapa en trygg miljö som är fri från kränkande behandling. Av planen måste det även framgå vilka konkreta insatser som planeras under året för att nå uppsatta mål, vilka som ansvarar för att det sker och hur insatserna ska följas upp och utvärderas. Vidare behöver det i rutinerna tydligare framgå att rektor omgående ska informeras om vad som inträffat.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs därför att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

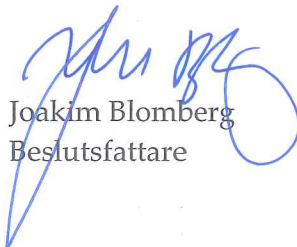
Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Beslutsfattare

Ulrika Svedmark
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Höglundaskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Höglundaskolan

Höglundaskolan ligger i centrala Sundvall och tillhör skolområdet Höglunda/Montessori. Utbildningen omfattar grundskolans årskurser 4–9. Vid skolan finns cirka 500 elever inklusive en mottagningsenhet, Resurscentrum, för nyanlända elever.

Vid Höglundaskolan finns även en skolenhet som omfattar grundsärskolans årskurser 6–9. Grundsärskolan ingår i Skolinspektionens regelbundna tillsyn av Sundsvalls kommun år 2015 (diareinummer 43-2015: 4548).

Rektorn för Höglundaskolans grundskola är även rektor för Höglundaskolans grundsärskola. Skolans organisation med årskurserna 4–9 infördes för två år sedan och den nuvarande rektorsorganisationen infördes höstterminen 2015. Till stöd har rektorn en biträdande rektor. Ytterligare en biträdande rektorstjänst vid skolan är vakant. Skolans ledningsgrupp består av rektor, biträdande rektor samt en representant från vardera arbetslag. Lärarna är sedan höstterminen 2015 organiserade i fem, företrädesvis, horisontella arbetslag. Vid skolan finns ett elevhälsoteam som leds av rektor. I teamet ingår två speciallärare, en skolsköterska, och en kurator samt en studie- och yrkesvägledare. Övriga funktioner som ska ingå i elevhälsan har Höglundaskolan tillgång till via det centrala utvecklingsteamet som besöker skolan en gång i månaden.